

Sygn. akt I ACa 1630/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Rak (spr.)
Sędziowie:	SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Jerzy Bess
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko M. A.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 5 czerwca 2017 r. sygn. akt I C 737/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Teresa Rak SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I ACa 1630/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. A. kwoty 195.636,69 zł z odsetkami: 1/ od kwoty 191.949,21 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, tytułem należności głównej, za okres od dnia 23 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, 2/ od kwoty 466,10 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty oraz 3/ kwoty 3.220,38 zł z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty. Domagała się też zasądzenia kosztów procesu

Na uzasadnienie podał, że dochodzi od pozwanej zapłaty w związku z niewywiązaniem się przez pozwaną z postanowień ugody, jaką strony zawarły 7 marca 2014 roku, a która to ugoda została zawarta w sytuacji gdy pozwana nie wywiązywała się ze spłaty rat pobranego kredytu z dnia 6 sierpnia 2009 r.

Pozwana M. A. wniosła o oddalenie powództwa, złożyła wnioski o odrzucenie pozwu, powołując się na powagę rzeczy osądzonej, co miałyby wynikać z faktu, że Bank dysponuje innym tytułem wykonawczym, a to bankowym tytułem egzekucyjnym.

Strona powodowa podniosła, że postanowienie sądu o nadanie klauzuli wykonalności BTE nie stwarza powagi rzeczy osądzonej.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy odmówił odrzucenia pozwu. Wskazał, że w postępowaniu klauzulowym nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania sprawy cywilnej („osądzenia sprawy”). Wydanie przez sąd postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności BTE nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej. W postępowaniu o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności nie ma zastosowania art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ BTE nie ma mocy wiążącej orzeczenia sądowego i nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej; pozwala na egzekwowanie objętego nim roszczenia, ale w istocie dotyczy roszczenia stale jeszcze dochodzonego, które nie zostało osądzone. Dążenie powodowego banku do otrzymania świadczenia wymienionego w BTE nie może być więc postrzegane w aspekcie zaspokojenia wierzyciela w świadczeniu należnym mu obiektywnie, tj. zgodnie z rzeczywiście istniejącym zobowiązaniem dłużnika i ze skutkiem w postaci wygaśnięcia zobowiązania. Postanowienie jest prawomocne.

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanej na rzecz powodowego Banku kwotę 195.635,69 zł z odsetkami:

- od kwoty 191.949,21 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 23 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016 r. wysokość tych odsetek nie może przekraczać w stosunku rocznym wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie,
- od kwoty 3.686,48 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie; zasądził nadto od pozwanej na rzecz strony powodowej 2.466 zł tytułem kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie wydał Sąd w oparciu o następujące okoliczności niesporne i ustalenia faktyczne:

W dniu 6 sierpnia 2009 roku strony zawarły umowę kredytu hipotecznego nr (...). Umowa została wypowiedziana, bowiem pozwana dopuściła do powstania zaległości. Z tego tytułu między stronami toczyło się już postępowanie, w którym Sąd Rejonowy dla K.w K. I Wydział Cywilny (sygn. I Co 37/14/P) wydał postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności BTE numer (...) przeciwko dłużnikom tj. M. A. oraz E. K.. W dniu 7 marca 2014 roku strony zawarły ugodę długoterminową w przedmiocie spłaty wymagalnego zobowiązania. Ugoda ta pismem z dnia 15 września 2015 roku została wypowiedziana z powodu zaległości pozwanej w spłacie.

Na podstawie BTE toczy się postępowanie egzekucyjne wyłącznie przeciwko dłużnikowi E. K., z tym że nie wyegzekwowano żadnej kwoty. Aktualnie postępowanie jest zawieszona z uwagi na wszczęcie postępowania o pozbawienie wykonalności tego tytułu.

Umową kredytu z dnia 6 sierpnia 2009 roku Bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 168.598,20 zł. spłata miała nastąpić w 240 miesięcznych ratach. W październiku 2010 roku aneksem strony zmieniły zasady spłaty kredytu. Ponieważ pozwana nie wywiązywała się z obowiązku spłaty powodowy bank wypowiedział umowę kredytu.

W dniu 7 marca 2014 roku strony zawarły ugodę do umowy kredytu z 6 sierpnia 2009r. Od sierpnia 2015 roku pozwana dopuściła się zaległości w spłacie wymagalnych rat wynikających z przedmiotowej ugody, co spowodowało, że bank wypowiedział ugodę, stawiając całą należność w stan wymagalności. Oświadczenie o wypowiedzeniu z dnia 15 września

2015 roku pozwana otrzymała 21 września 2015 roku. Pozwana wymagalnej wierzytelności w kwocie 195.635,69 zł nie spłaciła.

W dniu 22 grudnia 2015 roku strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg banku stwierdzający zadłużenie pozwanej z tytułu umowy kredytu. Wynika z niego, że bankowi przysługuje wobec pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy kredytowej wymagalna wierzytelność w wysokości 195.635,69 zł z tytułu niespłaconego kredytu, na którą składały się: 1/ kwota 191.949,21 zł tytułem należności głównej (niespłacony kapitał); 2/ kwota 466,10 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 4,19 % od dnia 07.03.2014 r. do dnia 15.09.2015 r.; 3/ kwota 3.220,38 zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10,00% od dnia 31.07.2015 r. do dnia 22.12.2015 r. Roszczenie banku jest wymagalne.

Pozwana przestała spłacać kredyt z uwagi na bardzo trudną sytuację osobistą i zawodową i wynikające z tego problemy finansowe. Podejmowała próby restrukturyzacji zadłużenia oraz zawarcia ugody. W wyniku tego strony w dniu 7 marca 2014 roku zawarły ugodę w celu umożliwienia pozwanej spłaty zobowiązania w ratach. Na dzień zawarcia ugody zadłużenie pozwanej z tytułu umowy kredytu wynosiło 248.455,84 zł. Jednak powodowy bank zwolnił pozwaną z obowiązku spłaty naliczonych i wymagalnych odsetek umownych podwyższonych z tytułu opóźnienia w spłacie zobowiązania w kwocie 54.483,72 zł. Pozwanej pozostała do spłaty kwota 193.818,25 zł. Zobowiązanie zostało rozłożone na 240 rat odsetkowo-kapitałowych i podlegało oprocentowaniu zmiennemu w wysokości stawki referencyjnej podwyższonej o marżę - 2,50 %. W ugodzie powodowy bank umorzył odsetki karne i obniżył oprocentowanie kredytu. Ugoda miała umożliwić pozwanej spłatę zobowiązania. Miesięczna rata kredytu wynosiła ok. 1.300 zł.

Od sierpnia 2015 roku pozwana przestała regulować raty wynikające z ugody. Ugoda została wypowiedziana w związku z powstałą zaległością w kwocie 4.717,49 zł obejmującą zaległości co najmniej 3 rat. Przed wypowiedzeniem ugody Bank wzywał pozwaną do uregulowania wymagalnego zobowiązania, ze wskazaniem, że brak spłaty zaległości będzie skutkowało wypowiedzeniem ugody. Poinformował nadto o konieczności terminowego regulowania bieżącej raty. Wypowiedzenie ugody nastąpiło z zachowaniem 30 dniowego terminu. W oświadczeniu o wypowiedzeniu z dnia 15 września 2015 roku strona pozwana wskazała też, że w przypadku uregulowania przez pozwaną powstałej zaległości w spłacie oraz uiszczenia wymagalnych rat, zgodnie z harmonogramem, powodowy Bank może podjąć decyzję o cofnięciu wypowiedzenia. Warunkiem ewentualnego cofnięcia skutków wypowiedzenia była spłata zaległości i uiszczenie wymagalnych rat, czego pozwana nie dochowała. Pozwana przed upływem okresu wypowiedzenia uregulowała zaległość, ale nie uiszczyła wymaganej (bieżącej) raty kredytu.

W związku z powstaniem zaległości w spłacie ugody długoterminowej Bank skutecznie wypowiedział ugodę regulującą spłatę zadłużenia z tytułu kredytu hipotecznego. W następnym dniu po upływie wypowiedzenia, całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami stała się wymagalna. Oświadczenie o wypowiedzeniu pozwana otrzymała 21 września 2015 roku i skutecznie go nie kwestionowała. Wobec nie wycofania przez bank skutków wypowiedzenia – pozwana zaprzestała spłaty zobowiązania.

Sąd poczynił ustalenia w oparciu o niekwestionowane przez strony dokumenty. Dał też wiarę zeznaniom pozwanej. Pomiął natomiast dowód z zeznań świadków i opinii biegłego. Świadkowie bowiem zostali powołani na okoliczność, że zaległości w przedmiotowej spłacie spowodowane zostały niesprzyjającą sytuacją zawodową i osobistą pozwanej oraz celem wykazania, że pozwana starała się o zwarcie ugody i długotrwałego postępowania z tym związanego. Słuchanie na te okoliczności świadków było zbędne. Pozwana nie kwestionowała wysokości zadłużenia i nie zgłaszała żadnych zarzutów, co do istnienia i wysokości wierzytelności. Nie sprecyzowała w tym przedmiocie zarzutów, a dopiero na ostatniej rozprawie wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, nie wskazując dlaczego dopiero na tym etapie zgłasza ten wniosek. Pozwana nie zarzucała, że dokonała dalszych wpłat, które nie zostały uwzględnione i rozliczone przez bank, nie zarzucała też błędnego rozliczenia kredytu. W trakcie przesłuchania pozwana nie kwestionowała wysokości wierzytelności ani sposobu rozliczenia kredytu. Powołując art. 217

§ 2 k.p.c Sąd wskazał, że pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Pozwana takich okoliczności nie uprawdopodobniła, a przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z pewnością spowodowałyby opóźnienie w rozpoznaniu sprawy. Istota sporu sprowadzała się do oceny, czy strony wiążą nadal postanowienia ugody (i czy wypowiedzenie ugody było skuteczne). Natomiast bezsporne było, że pozwana zaprzestała regulowania rat wynikających z tej ugody.

Dokonując oceny prawnej Sąd uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Bank dochodził od pozwanej zapłaty kwoty wynikającej z niespłaconego kredytu hipotecznego nr (...) z 6 sierpnia 2009 r. wobec skutecznego i bezwarunkowego wypowiedzenia ugody z 7 marca 2014 r. regulującej spłatę zadłużenia z tytułu tej umowy. Strony łączyła umowa kredytu z dnia 6 sierpnia 2009 roku uregulowana w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Zgodnie z art. 69 tej ustawy, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji. Ustawowym wymogiem umowy jest określenie zasad i terminu spłaty, wysokości oprocentowania i warunków jego zmiany, warunków rozwiązania umowy. W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu bank może wypowiedzieć umowę. Umowa ma charakter wzajemny w rozumieniu art. 478 § 2 k.c. Ekwiwalentem świadczenia banku, polegającego na oddaniu do dyspozycji na czas oznaczony określonej kwoty pieniężnej, jest zapłata odsetek i prowizji, niezależna od obowiązku zwrotu wykorzystanego kredytu. Umowę zawsze zawiera się na czas określony. Wypowiedzenie umowy przez bank w wyniku jej naruszenia przez kredytobiorcę, m.in. poprzez zaniechanie lub nieterminowe dokonywanie spłaty kredytu, ma charakter sankcyjny. Uprawnienie to realizowane jest przez dokonanie jednostronnej czynności prawnej prawo-kształtującej i powoduje, z upływem terminu wypowiedzenia, nie tylko następcze wygaśnięcie zobowiązania w zakresie praw i obowiązków kontraktowych ciążyących na obu stronach (skutek *ex nunc*), ale i ukształtowanie dalszych stosunków prawnych. Ich przedmiot i zakres wyznaczają zasady ogólne prawa zobowiązań oraz, w oznaczonym zakresie, treść dotychczasowej umowy. Pozwana nie kwestionowała postanowień umowy i ugody, twierdziła, że wypowiedzenie ugody miało charakter warunkowy.

Wskazał Sąd, że wykładnia umowy nie może polegać na odczytywaniu pojedynczych fragmentów tekstu, tylko na dokonaniu wszechstronnej oceny zwerbalizowanej na piśmie treści, przy uwzględnieniu innych jej postanowień, a także takich okoliczności jak rokowania poprzedzające zawarcie, cel umowy, rozumienie tekstu, zachowania stron.

Strona powodowa wykazała istnienie wierzytelności i jej wysokość. Przedstawiła szczegółowe rozliczenie kredytu potwierdzające wysokość zadłużenia pozwanej i sposób jego rozliczenia, a tym samym wykazała zasadność roszczenia. Przedstawił też Bank dokumenty potwierdzające prawidłowy sposób wypowiedzenia ugody z 7 marca 2014 r. Wypowiedzenie to zakończyło stosunek zobowiązaniowy wynikający z ugody. Pozwana nie zaprzeczyła, że o ile uregulowała, to opóźniła się w zapłacie bieżącej raty. W ocenie Sądu w takiej sytuacji Bank miał podstawy do wypowiedzenia ugody skoro pozwana nieterminowo realizowała zobowiązania. Ugoda została wypowiedziana w związku z powstałą zaległością w kwocie 4.717,49 zł obejmującą co najmniej 3 zaległe raty. Bank informował pozwaną o konieczności terminowego regulowania bieżącej raty. W oświadczeniu o wypowiedzeniu z dnia 15 września 2015 roku powodowy Bank jednocześnie wskazał, że w przypadku uregulowania przez pozwaną powstałej zaległości w spłacie oraz uiszczenia wymagalnych rat, zgodnie z harmonogramem, może podjąć decyzję o cofnięciu wypowiedzenia. W tej sytuacji nie można mówić o warunkowym wypowiedzeniu postanowień ugody. Zdaniem Sądu Okręgowego wypowiedzenie było bezwarunkowe, a Bank wskazał tylko na możliwość ewentualnego cofnięcia skutków wypowiedzenia przy spełnieniu dwóch warunków: 1/ spłata zaległości oraz 2/ uiszczenie wymagalnych rat. Pozwana natomiast uiściła w określonym terminie kwotę zaległości, ale nie zapłaciła w terminie bieżącej raty kredytu, co sama przyznała. W takich okolicznościach wypowiedzenie ugody przez Bank było skuteczne. Bank nie wycofał wypowiedzenia, gdyż pozwana nie spełniła jednego z warunków, a to regulowania w terminie bieżących rat.

Wypowiedzenie kończy stosunek zobowiązaniowy na przyszłość, ale nie powoduje całkowitego ustania skuteczności wszystkich postanowień umownych. W ramach swobody umów strony umowy kredytowej uzgodniły sposób postępowania w razie jej wypowiedzenia i pozostawiły w mocy postanowienia dotyczące odsetek. Pozwana zaś nie kwestionowała odsetek i okresu ich naliczania. Stawki odsetek maksymalnych przewidziane w art. 359 § 2¹ k.c. nie zostały przekroczone.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od wyroku złożyła pozwana, zaskarżając go całości. Zarzuciła:

a/ naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 233 kpc poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego, to jest z pisma z dnia 15 września 2015 roku stanowiącego wypowiedzenie ugody długoterminowej błędnych wniosków polegających na uznaniu, iż warunkiem cofnięcia wypowiedzenia ugody długoterminowej nie było tylko uiszczenie przez pozwaną kwoty wskazanej przez bank w tym piśmie, lecz także opłacenie bieżącej raty kredytu, podczas gdy z treści tego pisma płyną odmienne wnioski,

- art. 233 kpc poprzez dokonanie błędnej oceny treści pisma powodowego banku stanowiącego wypowiedzenie ugody długoterminowej i uznanie wbrew jego treści, że nie ma ono charakteru wypowiedzenia warunkowego, pomimo faktu, iż z literalnego brzmienia oświadczenia banku wynika, iż bank widzi możliwość cofnięcia złożonego wypowiedzenia po spełnieniu przez pozwaną określonych warunków, a w konsekwencji naruszenie przepisu art. 89 kc,

- art. 217 § 1 i 2 w zw. z art. 227 kpc poprzez niedopuszczenie zgłoszonego wniosku z przesłuchania świadków zawnioskowanych przez stronę pozwaną na okoliczność przyczyn czasowego zaprzestania spłaty rat kredytowych oraz zachowania przedstawicieli powodowego banku na etapie negocjacji odroczenia płatności i podpisania ugody, podczas gdy dowód ten dotyczył okoliczności mających dla sprawy istotne znaczenie, w szczególności w kontekście zachowania powodowego banku wbrew zasadom współżycia społecznego i nie współdziałania z pozwaną w celu realizacji umowy kredytowej (ugody długoterminowej) pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 354 § 2 kc, a okoliczności w tym przedmiocie nie były jeszcze dostatecznie wyjaśnione,

b/ naruszenie prawa materialnego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a to art. 5 kc i w konsekwencji przyjęcie, iż ocena działań podjętych przez bank – w szczególności niejasny i mogący wprowadzać w błąd sposób sformułowania wypowiedzenia, a także złożenie oświadczenia pod warunkiem – dokonana przez przyzmat zasad współżycia społecznego nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego, a w konsekwencji uznania wypowiedzenia ugody długoterminowej za prawnie bezskuteczne.

Wniosła pozwana o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed Sądem pierwszej instancji oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach.

Wniosła nadto pozwana o rozpoznanie na podstawie art. 380 kpc postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek w przedmiocie dopuszczenia dowodów z zeznań świadków i przeprowadzenie tego dowodu na podstawie art. 382 kpc.

Pozwany Bank w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanej na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do zarzutów wadliwej oceny dowodów i zakresu postępowania dowodowego i wyprowadzenia z treści pisma powodowego banku stanowiącego wypowiedzenie ugody długoterminowej wadliwych

wniosków, a w szczególności, że warunkiem cofnięcia wypowiedzenia ugody długoterminowej nie było tylko uiszczenie przez pozwaną kwoty wskazanej przez bank w tym piśmie, lecz także opłacenie bieżącej raty kredytu, oraz, że wypowiedzenie nie miało charakteru wypowiedzenia warunkowego. Dopiero bowiem prawidłowe ustalenia faktyczne poprzedzone oceną dowodów spełniającą warunki oceny swobodnej mogą stanowić podstawę do zastosowania prawa materialnego.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak np. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r. II CKN 4/98 – niepublikowane). Dokonując oceny dowodów zgodnie z regułami zakreślonymi w art. 233 § 1 kpc sąd winien wyprowadzić z zebranego materiału dowodowego logiczne wnioski, musi uwzględnić zasady określone przez prawo procesowe określone w przepisach art. 227 – 234 kpc oraz dominujące poglądy na stosowanie prawa. Dokonując oceny swobodnej Sąd wykorzystuje własne przekonania, wiedzę, doświadczenie życiowe, uwzględnia zasady procedury i zasady logiki. Dowody winien sąd oceniać bezstronnie, racjonalnie, wszechstronnie. W odniesieniu do każdego dowodu winien Sąd ocenić jego wiarygodność, odnosząc się także do pozostałego materiału dowodowego. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Sąd Apelacyjny w zasadzie podziela ustalenia faktyczne i ocenę dowodów Sądu pierwszej instancji z wyjątkiem tego, że z pisma z dnia 15 września 2015 roku stanowiącego wypowiedzenie umowy długoterminowej wynika, że wyrażonym w piśmie zawierającym wypowiedzenie warunkiem ewentualnego cofnięcia skutków wypowiedzenia oprócz spłaty wyszczególnionej w piśmie zaległości, było uiszczenie bieżących wymagalnych rat. Z literalnego brzmienia wypowiedzenia wynika bowiem, że bank rozważy możliwość cofnięcia wypowiedzenia w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległych należności, które w tym piśmie zostały wyszczególnione. Zaś w dalszej części pisma znajduje się zapis, że bank przypomina o terminowym uregulowaniu bieżącej raty ugody, której termin płatności przypada po dacie sporządzenia niniejszego pisma.

Terminowe regulowanie dalszych należności nie zostało więc ujęte jako przesłanka warunkująca możliwość cofnięcia wypowiedzenia, jednakże nie może budzić wątpliwości, że terminowa zapłata kolejnych rat była obowiązkiem wynikającym tak z umowy kredytowej, a następnie z ugody z dnia 7 marca 2014 roku. Skoro zaś w wypowiedzeniu określono, że po terminowej spłacie zaległości Bank rozważy możliwość cofnięcia wypowiedzenia, to oznacza to, że decyzja w tym względzie należała do Banku. W żadnym zaś razie spłata zaległości nie powodowała niejako automatycznie cofnięcia wypowiedzenia, nie oznacza też, że w każdym takim wypadku Bank był obowiązany cofnąć wypowiedzenie.

Pozostałe ustalenia faktyczne i ocenę dowodów Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Postępowanie dowodowe przeprowadzone zostało prawidłowo, dowody Sąd ocenił wszechstronnie, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Wskazał Sąd, które dowody stanowiły podstawę ustaleń faktycznych. Podziela Sąd też wyrażoną przez Sąd Okręgowy ocenę łączącego strony stosunku zobowiązaniowego i skutki jego zakończenia.

Poza okolicznością wskazaną wyżej podnoszone przez pozwaną zarzuty nie mogły więc odnieść skutku, chociaż częściowe uznanie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc nie mogło w okolicznościach niniejszej sprawy prowadzić do uwzględnienia apelacji z przyczyn wskazanych wyżej.

Nie podziela natomiast Sąd zarzutu, że wypowiedzenie ugody nastąpiło pod warunkiem. Z pisma o wypowiedzeniu jednoznacznie bowiem wynika, że Bank wypowiada ugodę z zachowaniem 30 – to dniowego terminu wypowiedzenia i wypowiedzenie nie jest dokonane pod warunkiem. Doręczenie pozwanej pisma zawierającego wypowiedzenie spowodowało, że wypowiedzenie się dokonało i rozpoczął bieg 30 – to dniowy okres wypowiedzenia. Skutki

wypowiedzenia miały nastąpić po upływie 30 – to dniowego terminu. Jednocześnie wskazano na istniejącą zaległość i możliwość cofnięcia wypowiedzenia o ile zaległość przed upływem terminu wypowiedzenia zostanie uregulowana. Jeszcze raz należy podkreślić, że z treści pisma nie można wysnuć wniosku, że o ile pozwana ureguluje należność w terminie wypowiedzenia, to automatycznie jego skutki nie nastąpią. Jest w nim bowiem tylko mowa, że jeśli zaległość zostanie uregulowana to strona pozwana rozważy możliwość cofnięcia wypowiedzenia. Zatem decyzja w tym zakresie należała do powodowego banku.

Terminowe regulowanie dalszych rat nie było co prawda przesłanką warunkującą możliwość cofnięcia wypowiedzenia, jednakże należy domniemywać, że przy podejmowaniu decyzji czy skorzystać z możliwości cofnięcia skutków wypowiedzenia nie była to okoliczność bez znaczenia. Istotne było bowiem, by kredytobiorca wywiązywał się rzetelnie i regularnie z obowiązku spłaty kredytu w kwotach i terminach określonych w ugodzie i w takiej sytuacji brak terminowego uregulowania kolejnej bieżącej raty po dokonaniu spłaty zaległości mógł mieć wpływ na decyzję Banku i ocenę czy kredytobiorca daje rękojmię dalszego terminowego regulowania kolejnych rat.

Obowiązek terminowego regulowania rat wynikał z ugody i istniał niezależnie od informacji jakie były przekazywane pozwanej przez pracowników Banku. Jednakże trudno przyjąć za wiarygodne twierdzenia, że pracownicy Banku odmiennie ten obowiązek przedstawiali.

Z kolei okoliczność w jaki sposób pozwana pozyskała pieniądze na spłatę zaległości jest dla rozstrzygnięcia sprawy bez znaczenia.

Podziela Sąd Apelacyjny stanowisko strony powodowej, że nie wywiązując się ze spłaty kolejnych wymagalnych rat pozwana nie miała żadnych racjonalnych podstaw do trwania w przekonaniu, że uгода w dalszym ciągu obowiązuje, zwłaszcza, że w sytuacji kiedy powodowy Bank dokonał skutecznego wypowiedzenia ugody, to o cofnięciu skutków wypowiedzenia powinien być pozwana z pewnością zawiadomić. Pozwana zaś żadnego pisma w tym przedmiocie nie otrzymała. Ponadto gdyby pozwana rzeczywiście była przekonana o obowiązywaniu ugody powinna była dalej tę ugodę realizować., czego także nie czyniła.

Pozwana tymczasem nie uiszczała dalszych rat, a w każdym razie nie kwestionowała rozliczenia dokonanego przez Bank, nie wskazywała też na żadne konkretne dalsze wpłaty. Okoliczności takiej pozwana nie wykazała. Jest oczywistym, że gdyby pozwana regulowała raty z ugody, to dysponowałaby potwierdzeniami przelewów i w prosty, i nie budzący wątpliwości sposób mogłaby to wykazać, czemu nie sprostała.

Nieuzasadniony jest także zarzut naruszenia art. 217 § 1 i 2 w zw. z art. 227 kpc. Powódka wnioskuje przesłuchanie świadków na okoliczność przyczyn czasowego zaprzestania spłaty rat kredytowych oraz zachowania przedstawicieli powodowego banku na etapie negocjacji odroczenia płatności i podpisania ugody.

W ocenie Sadu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowody jakie były istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyczyny jakie spowodowały, że powódka zaprzestała spłacania rat Sąd ustalił na podstawie dowodu z zeznań pozwanej, które uznał za wiarygodne. Nie było więc potrzeby prowadzenia dalszych dowodów na tę okoliczność. Z kolei ustalanie jakie było zachowanie przedstawicieli banku na etapie negocjacji ugody i jej podpisania nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. Uгода bowiem została zawarta podpisana przez strony i przez okres ponad roku realizowana. Prowadzenie więc na tę okoliczność postępowania dowodowego było zbędne.

Nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 5 kc. Pozwana nadużyła przez stronę powodową prawa podmiotowego upatrywała w złożeniu oświadczenia o wypowiedzeniu pod warunkiem, a także w podejmowaniu przez Bank działań, a w szczególności niejasny i mogący wprowadzać w błąd sposób formułowania wypowiedzenia.

Jak już wyżej wskazano chybnym jest zarzut, że wypowiedzenia ugody długoterminowej powodowy Bank dokonał pod warunkiem. Wypowiedzenie było bezwarunkowe, a jedynie w określonych sytuacjach Bank mógł je cofnąć. Nie podziela też Sąd poglądu, że wypowiedzenie zawierało niejasne i wprowadzające w błąd sformułowania.

Strony łączyła najpierw umowa kredytu bankowego z dnia 6 sierpnia 2009 roku zawarta na podstawie art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe, która została wypowiedziana z powodu niewywiązywania się pozwanej z obowiązku spłaty rat kredytowych, a następnie ugoda długoterminowa z dnia 7 marca 2014 roku. Również w odniesieniu do ugody pozwana dopuściła do powstania zaległości w spłacie określonych nią rat, która przekraczała co najmniej 3 raty. Powodowy Bank był więc wierzycielem pozwanej i jego prawem było domaganie się, by pozwana wywiązywała się z ciążącego na niej obowiązku spłaty kredytu w określonych kwotach i datach, a w przypadku powstania zaległości, po wcześniejszym wezwaniu do zapłaty wypowiedzenie ugody. Pozwana nigdy swojej wiarygodności oraz jej wysokości nie kwestionowała. Zwrócić należy uwagę, że w sytuacji kiedy pozwana nie wywiązywała się z realizacji umowy kredytowej i po jej wypowiedzeniu, strona powodowa negocjowała z pozwaną warunki dalszej spłaty i zawarła z nią ugode, zwalniając ją z obowiązku zapłaty odsetek w kwocie przekraczającej 50 tys. zł oraz ustalając preferencyjne oprocentowanie. Tryb negocjacji i zawierania ugody w sytuacji kiedy została ona zawarta i była realizowana jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. W takich okolicznościach nie można czynić stronie powodowej zarzutu, że wypowiadając ugode, kiedy pozwana kolejny raz dopuściła do powstania zaległości, dopuściła się nadużycia prawa. Pozwana co prawda w terminie przed upływem wypowiedzenia zaległość uregulowała, jednakże nie uiściła w terminie bieżącej wymagalnej raty. Okoliczność, że w takiej sytuacji Bank nie skorzystał z możliwości cofnięcia wypowiedzenia również nie może być uznana za nadużycie prawa. Sam fakt, że pozwana popadła w kłopoty finansowe nawet przez siebie niezawinione nie może jeszcze sam w sobie przemawiać za tym, że dokonanie wypowiedzenia ugody stanowiło nadużycie prawa. Umowa, a następnie ugoda na każdą ze stron nałożyła określone obowiązki. Bank ze swojego zobowiązanie się wywiązał, powodka natomiast swoich obowiązków nie wykonywała należycie, dopuszczając do powstawania zaległości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc apelację pozwanej oddalił jako niezasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Teresa Rak SSA Jerzy Bess